

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus
Jüri tn 12
Võru linn
65605 Võru maakond
Registrikood: 70007340

28.02.2025 nr 11.3-1/25/1295

VAIDEOTSUS

Tuginedes perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 32 lõigetele 3 ja 4 ja riigihalduse ministri 19.12.2022 määruse nr 65 „Toetuse andmise tingimused ja kord meetmes „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond““ § 33 (edaspidi *meetme määrus*), **Riigi Tugiteenuste Keskus** (edaspidi *RTK*)

otsustab:

jätta Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus vaie rahuldamata ja Riigi Tugiteenuste Keskuse 10.12.2024 otsus finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta nr 11.3-1/24/1879 kehtetuks tunnistamata.

Käesoleva vaideotsusega mitte nõustumisel võib esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 47 lõike 2 kohaselt 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

1. Vaide läbivaatamise alus ning vaide esitaja taotlus

1.1. ÜSS2021_2027 § 32 lg 3 ja 4 ning meetme määruse § 33 alusel vaatas RTK läbi Sihtasutus Võrumaa (edaspidi ka *taotleja* või *vaide esitaja*) 10.01.2025 esitatud vaide (puudused kõrvaldati 29.01.2025) RTK 10.12.2024 otsusele nr 11.3-1/24/1879 finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta (edaspidi *FKO*) projekti nr 2021-2027.5.02.23-0204 „Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine“ osas.

1.2. Vaide esitaja taotleb vaidlustatud otsuse kehtetuks tunnistamist.

2. Asjaolud

2.1. RTK rahuldab 16.02.2024 otsusega nr 11.2-49/24/104 taotluse projektile nr 2021-2027.5.02.23-0204 „Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine“ (edaspidi *projekt*).

2.2. Toetuse saaja partner Võru Linnavalitsus (registrikood 75019980; edaspidi *toetuse saaja partner*) viis läbi eelprojekti riigihanke „Tartu tn 25 hoone ruumide rekonstrueerimise projekteerimistööd“ (edaspidi *eelprojekti riigihange*). Hanketeade avaldati toetuse saaja partneri kodulehel 14.11.2022 pakkumuste esitamise tähtajaga oli 24.11.2022. Toetuse saaja partner sõlmis 27.12.2022 töövõtulepingu Kirde Projekt OÜ-ga. Sõlmitud hankelepingu maksumus on (käibemaksuta) 21 500 eurot.

2.3. Toetuse saaja partner viis läbi põhiprojekti riigihanke samale objektile. Toetuse saaja partner avaldas 05.10.2023 riigihangete registris hanketeate avatud hankemenetlusena riigihanke nr 270837 „Kood/Võru programmeerimiskooli projekteerimine“ läbiviimiseks, mille eeldatav maksumus oli 80 000 eurot (käibemaksuta).

2.4. RTK tuvastas riigihanke nr 270837 „Kood/Võru programmeerimiskooli projekteerimine“ õiguspärase läbiviimise kontrollimisel, et riigihanketele nr 270837 eelnenud eelprojekti riigihange on summeeritav riigihankega nr 270837, kuid eelprojekti riigihanke korraldamisel ei ole riigihanke nr 270837 eeldatava maksumusega arvestatud ega kohaldatud mõlema riigihanke summeeritud eeldatavale maksumusele vastavaid menetlusreegleid. RTK kohaldas rikkumistega seotud kulude osas finantskorrektsiooni ning luges mitteabikõlblikuks kuluks 6 579 eurot (sh käibemaks).

2.5. 09.01.2025 esitas toetuse saaja partner vaide, milles paluti RTK otsuse kehtetuks tunnistamist, kuna RTK ei ole hinnanud kõiki esitatud argumente koostoimes ja on jõudnud seetõttu valele järeldusele.

2.6. Kuna vaide ei vastanud haldusmenetluse seadustiku § 76 sätestatud vaidele esitatud nõuetele, palus RTK puudused kõrvaldada. Eelkõige tuua välja põhjused, miks toetuse saaja partner leiab, et haldusakt rikub tema õigusi. Vaides puudusid põhjendused, miks ei ole haldusakt õiguspärane.

2.7. Samuti juhtis RTK tähelepanu, et projektiga on antud toetus toetuse saajale SA-le Võrumaa Arenduskeskus, ehk vaide esitaja saab olla üksnes projekti vaates toetuse saaja. Lähtuvalt ÜSS2021_2027 § 31 sõnastusest on otsuse vaidlustamise õigus toetuse taotlejal, toetuse saajal, elluviijal ja rahastamisvahendi rakendajal. Toetuse saaja partnerile nimetatud õigust antud ei ole.

2.8. 30.01.2025 esitas Sihtasutus Võrumaa Arenduskeskus täiendatud vaide põhjendustega.

3. Vaide põhjendused

3.1. RTK on jõudnud oma otsuses valele järeldusele. SA Võrumaa Arenduskeskus ja Võru Linnavalitsus (koondnimetusena *vaidlustaja*) on selgitanud, et hankija ei tellinud ega saanudki tellida eelprojekti avatud hankemenetlusena, sest hankijal puudus eelprojekti tellimisel teadmine edasiste hankevõimaluste esinemise kohta. Lisades, et tegemist oli eeltegevusega selleks, et olla tehnilises valmiduses rahastuse saamiseks mõnest tulevikus avanevast toetusmeetmest ehk läbi viidud hankemenetlusele eelduslikult ei oleks järgnenud järgmist menetlust. Vaidlustaja leiab, et hankija saab ja peabki oma tegevusi hindama hetkeolukorras teada oleva informatsiooni põhjal.

3.2. Vaidlustaja ei tellinud ega saanudki tellida eelprojekti avatud hankemenetlusena, sest hankijal puudus eelprojekti tellimisel teadmine edasiste hankevõimaluste esinemise kohta. Tegemist oli eeltegevusega selleks, et olla tehnilises valmiduses rahastuse saamiseks mõnest tulevikus avanevast toetusmeetmest ehk läbi viidud hankemenetlusele eelduslikult ei oleks järgnenud järgmist menetlust.

3.3. Vaidlustaja on korduvalt kinnitanud, et „projekti Kood/Võru“ rajamine toimub ja saab toimuda üksnes siis, kui selleks leitakse täiendavaid rahalisi vahendeid. Võru linna eelarveliste

vahenditega projekti ellu ei viida. Linna eelarve ei kannaks projekti elluviimiseks vajalikku rahalist koormust.

3.4. RTK on otsuses juhindunud ekslikust loogikast, asetades kõik tegevused kronoloogilisse järjestusse ja jõudnud esitletu põhjal valele järeldusele. Eelprojekti elluviimine ei tähenda põhiprojekti tellimist, mis sõltus toetuse saamisest.

3.5. Riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) § 23 lõike 2 punktis 1 kajastatud põhimõte, mille kohaselt peab riigihanke eeldatava maksumuse hulka arvestama ka hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist, keskendub mõistlikkuse põhimõttele. Vaidlustaja on seisukohal, et ta ei saanud ette näha positiivset rahastamisotsust ja sellest sõltuvalt põhiprojekti tellimist.

3.6. RTK hinnang, et kui vaidlustaja oleks läbi viinud alla riigihanke piirmäära jääva hanke asemel riigihanke ja nii oleks tagatud parem konkurentsiolukord, on oletuslik ehk pelgalt teoreetiline. Vaidlustajale on teada, et tema poolt oma veebikeskkonna vahendusel korraldatavate hangete info korjatakse üles teenuseosutajate poolt (nagu Mercell jne) ja edastatakse laiale ringile vastava valdkonna huvilistele. Seda on kinnitanud meile mitmed pakkujad. Seega on vaidlustaja veebikeskkonnal oluliselt laiapõhjalisem kandepind, mis annab aluse väiteks, et kolme pakkumuse laekumine oli hetkeseisu arvestades tegelik konkurentsiolukord ehk tegelikku konkurentsi ei ole kohaldatud hankemenetlusega kuidagi kahjustatud ja et etteheide RHS § 3 p 3 rikkumise või isegi riive osas on põhjendamatult.

3.7. Vaidlustaja seisukohalt saavutati läbi viidud hankemenetluse tulemusena eesmärgipärane (sh meetme tingimuste kohane) tulemus parimal ja võimalikult optimaalsel viisil. Isegi kui oletada, et samasugustel tingimustel riigihanke registris läbi viidud hankemenetlus oleks toonud teistsuguse tulemuse, oleks tegemist olnud rahaliselt ebaoluliste ja sisulist tähendust mitteomava muudatusega. Vaidlustaja jääb varem avaldatud seisukoha juurde, et info hankes osalemise kohta oli avalikult kättesaadav kõigile potentsiaalsetele pakkujatele ning hankes puudusid liigselt piiravad tingimused.

3.8. Vaidlustaja hinnangul ei päde ka RTK argument nagu oleks riigihankega kaasnenud veel soodsam pakkumus, kuna selles argumentatsioonis on võrreldud kahte võrreldamatu sisuga hanget. Eelprojekt on väiksema mahuga töö, mis on tehniliselt vähemnõudlik ja hinnastuselt odavam kui põhiprojekt. Euroopa Kohtu praktika järgi peab finantskorrektsiooni otsuse tegemiseks olema rikutud liidu õigust, rikkumine peab seisnema majandustegevuses osaleja tegevuses või tegevusetuses ja liidu eelarvele peab olema tekkinud või tõenäoliselt tekkima kahju. Vaidlustaja hinnangul ei ole vaidlustaja tegevuse või tegevusetuse tulemil tekkinud kahju. Oletatav rikkumine on konstrueeritud teoreetiliselt pinnalt, mida ei ole võimalik tõestada. Vastupidi, vaidlustaja poolt läbi viidud hankemenetlustes on esinenud konkurents, RHS § 3 lõike 3 riive puudub.

3.9. Riigikohus on kohtuasjas nr 3-21-2607 jõudnud punktis 29 järeldusele, et etteheidetav kahju tekkimine peab olema reaalne, mitte pelgalt teoreetiline. Seda peamiselt seetõttu, et finantskorrektsioon kui sanktsioon ja selle suurus ei tohi olla liialt kõrge, et heidutaks toetuse taotlemisest loobuma. Vaidlustaja hinnangul ei ole käesoleva juhul toimunud riigihankeõiguse rikkumist või siis pole selle esinemine ilmselge, mistõttu tuleks sanktsiooni kohaldamisest loobuda.

4. RTK seisukohad

4.1. Vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ning kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) §-ga 83 kontrollitakse valet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust.

HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele.

4.2. RTK olles tutvunud FKO-s esitatud seisukohtade ja põhjendustega ja vaides esitatud vastuargumentidega, asub seisukohale, et FKO on seaduslik ja põhjendatud ning mitte ükski vaides esitatud väidetest ei anna alust viidatud otsuse tühistamiseks.

4.3. HMS § 83 lõike 1 kohaselt kontrollitakse vaiet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. RTK kontrollib FKO õiguspärasust ja otstarbekust lähtudes toetuse saaja poolt vaides esitatud argumentidest ja vastuväidetest.

4.3. RTK hinnangul on vaidlustatud otsuses selgitanud selle andmise õiguslikke aluseid ning täitnud põhjendamiskohustuse vajalikul määral. FKO-st nähtub, et järgitud on vorminõudeid. FKO on antud pädeva haldusorgani poolt kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne ning kaalutusvigadeta. RTK tugineb finantskorrektsiooni otsuses esitatud põhjendustest, täpsustades neid alljärgnevalt.

4.4. Hoolsuskohustus ja sellest tulenevalt ka vastutus järgida riigihanke eeldatava maksumuse summeerimisreegleid lasub toetuse saaja partneril. Lisaks eelnevale juhib RTK tähelepanu asjaolule, et hoolas hankija oleks enne eelprojekti hanget saanud teostada turu-uuringu, selgitamaks välja nii eelprojekti kui põhiprojekti eeldatavad maksumused. Vaidlust ei ole selles, et nii eelprojekt kui põhiprojekt on koostoimivad ja suunatud sama eesmärgi täitmisele. Seetõttu ei ole ka asjakohane vaide esitaja väide, et eelprojekti tuleks käsitleda olemuselt kui „turuuuringut“ ehk põhiprojekti maksumuse määratlemiseks. Meetme määruse § 27 lg 3 sätestab, et partner peab täitma ühendmääruse § 10 lg-s 2 sätestatud kohustusi. Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“² (edaspidi ÜM2022) § 10 lg 2 kohaselt peab partner täitma §-s 11 nimetatud toetuse saaja kohustusi seoses hankimisega. ÜM2022 §-s 11 on sätestatud kohustused, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Võru Linnavalitsus on avaliku sektori hankija RHS § 5 lg 2 p 2 tähenduses ja on kohustatud seega läbi viima riigihanke, järgides RHSis sätestatud korda.

4.5. RHS § 23 lg 2 p-st 1 tulenevalt peab hankija riigihanke eeldatava maksumuse hulka arvestama hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades muu hulgas hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist. Riigihanke eeldatava maksumuse korrektsel määramisel on riigihanke õnnestumise juures äärmiselt oluline roll. Sellest sõltuvad mh riigihanke läbiviimisel kohalduvad menetlusreeglid ja kvalifitseerimistingimuste proportsionaalsus. Seetõttu on riigihanke eeldatava maksumuse määramine oluline osa riigihanke planeerimisest ja hankija peab teadma riigihanke eeldatavat maksumust juba riigihanget ette valmistades.

4.6. RHS § 28 lõike 2 kohaselt ei või hankija jaotada riigihanget osadeks eesmärgiga eirata RHS-is riigihanke teostamiseks kehtestatud korda või nõudeid, eriti kui hankelepingu esemeks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd. RHS § 28 lõike 1 kohaselt võib hankija riigihanke osadeks jaotada ja osta asju ning tellida teenuseid või ehitustöid eraldi, kui ta kohaldab iga osa kohta hankelepingu sõlmimisele kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise korda.

4.7. RHS § 28 lg 2 järgi tuleb ühe riigihankena käsitada eelkõige selliste asjade ostmist ja teenuste või ehitustööde tellimist, mis funktsionaalselt toimivad koos või on vajalikud sama eesmärgi

saavutamiseks. Ka kohtud on pidanud ühe riigihanke piiritlemisel määravaks kriteeriumiks asjade ja teenuste funktsionaalselt koostoimimist või vajalikkust sama eesmärgi saavutamiseks¹.

4.8. Eesti kohtud on pidanud funktsionaalselt koos toimivateks ja sama eesmärgi saavutamiseks vajalikeks töödeks esimeses etapis kalasadama ja kalakai ning teises etapis lainemurdjate ja sadamahoone ehitamist, sest kalakai vajab tormide eest kaitseks lainemurdjaid. Seejuures pole peetud määravaks asjaolu, et esimese etapi ehitustöödega alustamisel ei pruugi olla hankijale teada, kas ta asub üldse teist etappi tegema või mitte².

4.9. Euroopa Kohus on kohtuasjas C-574/10 leidnud, et erinevatesse etappidesse jagatud planeerimis- ja projekteerimisteenused moodustavad ühtse terviku, võttes arvesse, et need on seotud sama ehitustööde hankelepinguga ja neil on sarnane sisu. Sellest tulenevalt ühendab riigihankeid peamiselt nende ühine eesmärk – milleks oli eelpool viidatud juhul asjaolu, et need olid seotud samade ehitustööde hankelepinguga. Kui esialgne eskiis, eelprojekt ja detailne projekt on tellitud hankija poolt sama ehitustööde hankelepingu jaoks, siis tuleb selliseid teenuseid lugeda eeldatava maksumuse osas üheks riigihankeks.

4.10. Riigihanke õigusvastane osadeks jaotamine tähendab, et ühe riigihanke läbiviimiseks (olemuslikult kokku kuuluvate teenuste tellimiseks) sõlmitakse enam kui üks leping ning riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvestatakse nende lepingute maksumust eraldi ning selle tulemusel eirab hankija RHS-i nõudeid või ei täida antud hankemenetluse käigus suurema maksumusega lepingutele kehtivaid menetluseeskirju. Sellest tulenevalt tähendab hankelepingute osadeks jaotamine rikkumist, kui hankija ei ole eeldatava maksumuse arvutamisel liitnud (kokku kuuluvate) lepingute maksumusi.

4.11. Osadeks jaotamise keelu üheks eesmärgiks on hangete jaotamine kergemate menetluste läbiviimise takistamiseks ning seda keeldu sätestab otsesõnu ka RHS § 28 lg 2, sidudes selle ühtlasi ka hankija eesmärgiga. Hankedirektiivi art 5 lg 3 järgi ei ole rõhk hankija eesmärgil, mistõttu on ka EK leidnud, et hankija saab selle sätte rikkumises olla ka siis, kui tal tegelikult ei olnud pahatahtlikke kavatsusi³.

4.12. RHS § 28 lõike 2 järgi tuleb ühe riigihankena käsitada eelkõige selliste teenuste tellimist, mis on funktsionaalselt koos toimivad või on vajalikud sama eesmärgi saavutamiseks. Arvestades asjaolu, et eelprojekt oli aluseks riigihanke nr 270837 objektiks olevale ehitusprojektile, siis on tegemist funktsionaalselt koostoimivate teenustega. Samuti kuna eelprojekt ja hiljem selle alusel koostatud ehitusprojekt olid vajalikud ühe ja sama hoone rekonstrueerimiseks, siis on neil ka ühine eesmärk. Tulenevalt Euroopa Kohtu praktikast käsitletakse ühe riigihankena teenuseid, millel on ühtne majanduslik ja tehniline funktsioon, sealjuures on käsitanud Euroopa Kohus ühtse majandusliku ja tehnilise funktsiooniga teenustena selliseid projekteerimisteenuseid, mida telliti sama hoone, kuid selle erinevate osade renoveerimiseks⁴. Antud juhul on tegemist projekteerimisteenustega sama hoone samadele rekonstrueerimistöödele, mistõttu on ka Euroopa Kohtu käsitle kohaselt tegemist ühe riigihankega. Samuti on kohtuotsuses leitud, et kuna projekteerimisteenused telliti ühe hankija poolt ning tellitavad teenused omasid ühtset eesmärki tuleb seda pidada üheks riigihankeks. Samuti on Euroopa Kohus leidnud, et ka hangete läbiviimise pikem aja jooksul tuleb seda pidada üheks riigihankeks, kui tehniliselt omab hanke ese ühtset ülesannet⁵.

4.13. RTK hinnangul on eelkirjeldatud rikkumine toonud omakorda kaasa ka RHS § 3 punktis 3 toodud riigihanke korraldamise üldpõhimõtte riive, kuna eelprojekti riigihange on läbiviidud

¹ Tartu Ringkonnakohus, haldusasi nr 3-14-50814 p 28 ka Riigikohtu haldusasi nr 3-3-1-96-16, p 14.

² Tartu Ringkonnakohus haldusasi nr 3-14-35 p 16; Tartu Ringkonnakohtu haldusasi nr 3-14-52367 p 25.

³ Euroopa Kohtu otsus C-574/10, *European Commission vs. Germany*, ECLI:EU:C:2012:145, p 49.

⁴ Euroopa Kohtu otsus nr C-574/10 (*Euroopa Komisjon vs Saksamaa Liitvabariik*)

⁵ Euroopa Kohtu otsus 05.10.2000, C-16/98. *Euroopa Komisjon vs Prantsusmaa*

riigihangete registri väliselt, mistõttu ei ole konkurentsi efektiivselt ära kasutatud. Riigihanke peamine roll peab olema konkurentsi tagamine avaliku sektori tehtud soetamistes. Konkurentsi efektiivse ärakasutamise mõtteks on, et hankija saaks konkurentsi ära kasutades soetada parim võimalik hanke ese parima võimaliku hinna või kuluga. Selle ideaaliks on, et hange on üles ehitatud viisil mis võimaldab pakkumusi esitada kõigil ettevõtjatel kes suudavad hankija vajadusi rahuldada. Seega on antud põhimõte tihedalt seotud läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega, kuna ka nende täitmise lõpptulemuseks on konkurentsi edendamine.

4.14. RTK seisukohalt on väga tõenäoline, et kui toetuse saaja partner oleks korraldanud eelprojekti riigihanke avatud hankemenetlusena, siis oleks võinud pakkujate ring olla oluliselt laiem ja valituks osutunud pakkumus seetõttu ka soodsam. Sellele viitab asjaolu, et kui eelprojekti riigihankes, mille hanketeade avaldati ainult partneri kodulehel, osales 3 pakkujat, siis avatud hankemenetlusena läbiviidud riigihankes osalejate arv küündis kogunisti 8 pakkujani.

4.15. Arvestades eelprojekti ja põhiprojekti (riigihanke nr 270837) eeldatavaid maksumusi, ei ole võimalik käsitleda kummagi riigihanke korraldamist ka kui RHS § 28 lõikes 3 sätestatud väikeste osade erandina, kuna mõlema riigihanke eeldatavad maksumused kokku (eelprojekti tegelik maksumus 21 500 eurot + ehitusprojekti eeldatav maksumus 80 000 eurot) on 101 500 eurot ja sellest 20 protsenti on 20 300 eurot, eelprojekti tegelik maksumus aga ületab väikeste osade erandi kasutamise lubatud piirmäära.

4.16. Vaidlustaja seisukohalt ei ole eelprojekt ja põhiprojekt seotud, kuna põhiprojekti tellimine oli võimalik vaid siis, kui saadakse positiivne rahastamisotsus. Eelprojekti tellimisega oli sisuliselt tegemist eeltegevusega, et olla tehnilises valmiduses rahastuse saamiseks mõnest tulevikus avanevast toetusmeetmest ehk läbi viidud hankemenetlusele eelduslikult ei oleks järgnenud järgmist menetlust. Samas on toetuse saaja partner eelprojektiga edasi liikunud olenemata projekti taotluse rahastamise otsusest, sest Võru maakonna arengustrateegia 2035+ sisaldas kõnealuseid tegevusi, projekteerimise hanke nr 270837 hanketeade ja hankelepingu sõlmimine toimus enne taotluse rahastamise positiivse otsuse saamist. Seega ei ole vaites toodud seisukohad õiged, sest toetuse saaja partner planeeris juba eelprojekti ajal põhiprojekti hankemenetlust.

4.17. Lähtuvalt RHS § 23 lg 2 punktist 1 tulenevatest nõuetest riigihanke eeldatava maksumuse määramisel lasub hankijal hoolsuskohustus kõik oma tellitavad teenused läbi mõelda, võttes sealjuures arvesse kõiki võimalikke tulevikus tellitavaid sama eesmärgi saavutamiseks vajalikke teenuseid ja lähtuvalt sellest valida õige hankelepingu sõlmimise kord teenuste tellimiseks. Nii toetuse saajale kui ka partnerile oli ette teada planeeritav eesmärk Tehnoloogiakool kood/Jõhvi filiaali rajamine Võrru perioodil 2022-2026+, kui ka see, et eesmärgi saavutamiseks on vajalik ehitusprojekt, mille staadiumiteks on nii eelprojekt kui ka põhiprojekt, mis on funktsionaalselt koos toimivad ja sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud teenused.

4.18. Seega on põhjendatud oht, et toetuse saaja partneri kohustuse või nõude täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju. Kohtuotsuses nr C-743/18 on Euroopa Kohus selgitanud, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ning piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud. Euroopa Kohus lisab 14.06.2016 kohtuasjas nr C-406/14, et sellisel juhul ei ole nõutav, et konkreetne finantsmõju oleks nähtav.

4.19. Kuivõrd finantskorrektsiooni eesmärgiks on hüvitada kahju, mis on rikkumise toime panemisega eelduslikult liidu eelarvele tekkinud ning tegemist ei ole seetõttu sanktsiooniga⁶. Riigikohtu 28.06.2023 otsuses nr 5-23-2 punktis 64 on Riigikohtu PJK nõustunud eelkirjeldatud Euroopa Kohtu otsuses toodud väitega ning on öelnud, et *finantskorrektsiooni kohaldamise eesmärk ei ole õigusrikkuja karistamine, vaid alusetult saadu tagasinõudmine*

---

⁶ Euroopa Kohtu otsuses asjas C-743/18, p 64.

Eeltoodust tulenevalt on vaide lahendaja seisukohal, et otsus on HMS § 54 mõttes õiguspärane ning jätab eeltoodud põhjendustel vaide rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Sell
toetuste arendamise osakonna juhataja

Koostaja: Marliis Elling
663 1864
marliis.elling@rtk.ee